

LÁSZLÓFFY CSABA

A halálugrás-mítosz

Postscriptum

Amikor 1939. szeptemberének elején René Char francia költő azzal fejezte volt be a sárgarigóról írt háromsoros versét, hogy: „Minden örökre véget ért” – én kétségbeesett ordítással adtam tudtára a világnak, hogy szörnyen éhes vagyok; anyám a kimerültségtől félig már aléltan ölelt magához (valahogy elfojtott egy ásítást), és talán arra gondolt, hogy túl sok, amit a Teremtő egy három és fél hónapos poronty anyjától megkíván: mennyi türelem kell a parányi fejecskeből kiszellőztetni a ködös álmokat; mennyi bőségigény, amíg a mohón tapadó száj és szív jóllakik, s még annál is több kockázattal jár majd a gyöngye lelkét ostromló minden ránk örökített meg új betegséget, bűnt elkerülni, ki tudja, milyen szakadékszélen, ormokon. (Szerencsére, később mindezek miatt nem lehetett szegénykémnek lelkiismeret-furdalása.)

Mogorva órán

A tagadás méltósága. Méltatlansága. A tagadás kora. (A tagadások évszaka? – nem állítottam ilyet soha.) A tagadás légvára – lázas koholmánya. Lélekszakadva, szótól szóig, szobáról szobára. A tagadás terhe, elvermelt titkok gyötrelme. S a kockázat: a fellapozhatatlan hajnalok (többé már nem lehetsz szabad) – eljön a nap, midőn a kegyelem s az önsajnálát kimért ösztüzében leterítve, önmagad cinkos áldozata vagy.

2009. augusztus 18–20.

A tordai a temetőben

*Elég, ha eltolódik néha
egy hangsúly (persze nem csak az),
s egy ezerötyszáz éve néma
csontváz a sóbányák alatt
föltreppen. (Képletesen értem
– nem kell félni, hölgyek, urak. –
Még hogy a bombabiztos-mélyben
ősemberevő szörny ugat!)*

*Pondró kecskeszakállat rágszál,
nagyapám mégis felröhög.
Mire képesek – Uram, láss már(?) –
az ultramodern ördögök!
Csillag, nem csupán gyertya lángja
ragyogja be a temetőt;
bár üszköt s kormot hagynak ránk a
világégető nagymenők.*

*Gyűjtogatók vad iramában
ronggyá ég remény, reneszánsz;
teszek az Angyalok Karára,
pokol a menny is: csupa ránc
s földfakó! – (Nincs esély a harcra,
középkort túlélő bakó!)
Kant kréta-, Einstein hamuarca
ablakunkból jól látható.*

2009. augusztus

A halálugrás-mítosz

*Gyönyör-fejese esztelen! –
emlék-halacsák teste lenn
száll, lubickolva, fesztelen.*

*Tánc ez, vagy rémület csupán
csapkodó szélvihar után?
(Halott fürj úszik el sután.)*

Sípol a tüdő s hasogat
a sípcsontvelő – („ne sokat!
még nem te vagy az áldozat”).

Ha összekoccan a foga:
lúdbőrözve (bár van oka)
meg ne nevezze, jaj, soha!

2009. augusztus

Korrekt. Ha eltűnik a közös múlt, mitől lenne közös a jelen?*

„Egészen... nem férek át önmagamon.” (Tandori)

Nyomozás – mi után? Az ismétlésekből elegem volt. Vége.
Az ostoba helyzetekből kikerülve: mint elázott teasütemény!
S rém mulatságos – a sok ajnározott, félve
(félszájjal) ünnepelt történelmi Rém.

Gyűrött, viseltes: megbocsátó társasági képpel
– jobb lesz, ha elfordítom a fejem (s te is);
a bosszú dühe: elfüstölgött szellem, vagy éppen
a pókhálós padlásra kiebrudalt nemesis.

Ergo padlás! Romlatlan álmokkal világító, kivájt döblecfejek;
elhajított (fa)kardok, törött marsallbotok s te, képzeleted foglya
– az ujjbegyedre égett gyertyacsonk helyett –:
diplomamásolatokra, szoptatós mamáról őrzött fotókra
a fejed fölött cserépréseken át pislákoló ég szelet.

Ki mondja meg: mi ez? Csak a jóságot nélkülöző, csúfságos Isten
krétaportól kiszaradt bőre s világ porától elnyútt mosolya.
Mint papírzsákba gyömöszölt kőművestörmelék: vedlett, kifeslett minden.
Kényes gyomroddal minő magasságba kapaszkodhatnál még – hova?

(Nagyapja jár az eszében, a spiritiszta szeánszoknak hátat-
fordító autodidakta, akit bátorrá tett a tapasztalat,
elhamvadt életével hiszékenyen ment, az Európa-zárat
feltörő tolvaj kontárok elől... Mennybe? Pokolba? Az ajkán lakat.)

2009. október

* Matuz János: Carnivori (Húsevők)

Csak késeken

*Most már északnak tart
a férfi mindhalálig –
mindegy: priccsen döglük
vagy látomások
selymes fellegfüzéreire halad;
a hús megroskadt (rothadt)
a emberfeletti imádat
és gyalázat súlya alatt.*

*Kormos kövek fölött lebeg,
nem ér göröngyhöz lába.
Kitől várhatnak még kegyet
riadt emlékszilánkjai?
A vesztes ő: a rettegő,
pálcikákkal védekező kuli.*

*Szemérmesen, a résen át
(a zsúfoltság a szégyené);
csak késeken – se hátra, se tovább,*

*(Szemgolyódban a téli lomhaságra
ítélt kert füstös árnya;
a szó, a letört ág mind görcsös
és deres,
nincs könnyörület, hogy kivert eb
gyanánt haladékot keress.*

*Ha a bomlás termékei
felélik tartalékaid –
érzés, bőr, minden érdes,
ami érint vagy elborít.)*

2009. december 6.

Egy emberöltő

*Áttörhetetlen kő-pokol;
eljátszott szótömeg, esély.
Elvesztett s -átkozott mosoly;
beomlott menny fölött ki fél?*

Két emberöltő

*A hátgerinccsigolyák – ugye, hallod?
– ropognak, mint a végek:
utódállamoktól görbített hangok.
Áldozatok és áldott szenvedélyek.*

2009. december 12.

